

OPINIE | 07 juni 2019

AFM zit op een verkeerd spoor met controles en boetes bij accountants

 Leestijd van ongeveer 4 minuten 9 reacties

Op basis van een aantal dossieronderzoeken komt de AFM bij de grote kantoren tot negatieve conclusies met betrekking tot de kwaliteit van de jaarrekeningcontroles van die kantoren en legt hen omvangrijke boetes op.

Twee kantoren schuwen een juridische discussie met de AFM niet en laten de rechter en de het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) zich over de zaak uitspreken. Treurig dat het zover moet komen, want bij een andere aanpak was dit allemaal niet nodig geweest. En bij een ondoordachte uitspraak van het CBb zullen de consequenties aanzienlijk zijn.

De AFM zit om een aantal redenen op een verkeerd spoor. Allereerst is hun methode van controle niet deugdelijk. Een groot kantoor geeft jaarlijks duizenden verklaringen bij jaarrekeningen af. Om een oordeel te kunnen geven, met een hoge mate van betrouwbaarheid, dat die controles geen materiële fouten onontdekt hebben gelaten is een tamelijk omvangrijke steekproef noodzakelijk. Iedere statisticus en iedere student accountancy – in vakjargon: er is sprake van een ‘gegevensgerichte steekproef’ – kan de omvang uitrekenen. En die omvang is beduidend groter dan de omvang van de steekproef van de AFM. De AFM kan derhalve geen ernstige conclusies trekken en zware boetes opleggen op basis van dergelijke kleine steekproeven (die bovendien niet a-select zijn geselecteerd).

Een tweede reden waarom de AFM geen goede methode toepast, is de beperktheid van de conclusie van de toezichthouder. De kwaliteit is kennelijk onvoldoende, maar waarom? Gebrek in de interne regels? In de aansturing? In de interne controle? In de opleiding? In de selectie van de partner? In het beloningstelsel van de partner? Enzovoort. Kortom: wat deugt er niet aan het systeem van kwaliteitsopzet en kwaliteitstoetsing waarvoor de leiding van het kantoor verantwoordelijk is? Want voor het bereiken van structurele verbeteringen moet de leiding worden aangesproken. Ik ga hierbij overigens nog voorbij aan de niet onbelangrijke kwestie dat het begrip ‘kwaliteit van de controle’ niet is gedefinieerd.

Een nog wezenlijker bezwaar tegen de controlemethodiek van de AFM is dat de methodiek is ontworpen zonder inbreng van de kennis en ervaring van de specialisten van de kantoren en erger nog: zonder inbreng van de wetenschap. De Raad van Toezicht van de AFM is kennelijk niet in staat om invloed te hebben op het toezichtproces – en dat is een ander proces dan een controleproces. In het toezichtproces moeten ook andere zaken aan de orde komen, zoals de kosten van het toezicht en de kosten die de normering van de AFM teweeg brengt. Wat is een maatschappelijk verantwoorde prijs voor een perfecte jaarrekeningcontrole? En, belangrijk ook, wat behoort tot de accountantscontrole? Ook het signaleren van betalingsverkeer met criminele organisaties? Dieselfraude? Vleesfraude? Verhandelen van privacygevoelige data? De huidige wijze van toezicht door de AFM heeft een negatieve invloed op de populariteit van het accountantsberoep bij studenten en medewerkers. Ook sommige kantoorleidingen vinden de prijs te hoog worden en trekken zich terug uit de markt van jaarrekeningcontroles van organisaties van openbaar belang.

BRANDED CONTENT

Veilig, duurzaam en innovatief

Niet de auto, maar de mens staat centraal bij Volvo Cars. 100 procent veiligheid! Dat neemt Volvo héél serieus; er mogen in 2020 geen doden of zwaargewonden meer vallen in een nieuwe Volvo. Die veiligheid uit zich bij de nieuwe en dynamische Volvo S60 in een flink uitgebreide uitrusting, waarbij vooral Pilot Assist en Connected Safety in het oog springen. Pilot Assist is sterk verbeterd en werkt onder meer met Curve Speed Adaption, dat bij een flauwe bocht automatisch de snelheid vermindert.

[Ontdek meer...](#)

LAATSTE OPINIES

OPINIE | 24 juni 2019

[Naar een nieuwe balans](#)

OPINIE | 20 juni 2019

[De rol van de accountant in de nieuwe economie](#)

OPINIE | 19 juni 2019

[De samenstelaccountant als Machine Learning Feature Specialist!](#)

OPINIE | 17 juni 2019

[Algoritmen: enige orde in het vertoog en de discussie](#)

OPINIE | 13 juni 2019

[Algoritmes mogen voor accountants geen geheimen hebben](#)

Maatschappelijk gezien zeer onwenselijk.

Bij de beantwoording van de vraag hoe hoog de lat moet liggen in de preventieve aanpak van kwaliteitsbeheersing bij accountantscontroles en welke prijs maatschappelijk verantwoord is, past de volgende overweging. Bij de vele duizenden jaarlijkse controles worden tientallen keren jaarrekeningen goedgekeurd waar een belangrijke fout in zit. Deze fout komt het jaar daarop bovendien en wordt, al of niet ontdekt door de accountant, probleemloos gecorrigeerd. Het gaat mis bij een bewuste fout waarbij personen of instanties – zoals de Belastingdienst – gedupeerd worden. Maar bij repeterende bewuste fouten neemt de kans op ontdekking bij de controle overigens aanzienlijk toe. Het gaat mis bij een verkoop van de onderneming. Maar dan heeft de koper kennelijk te weinig *due diligence* uitgevoerd. En het gaat mis bij discontinuïteit van de onderneming. Spreek in die gevallen de accountant financieel aan op zijn ondeugdelijke controle. Solvabiliteit van het kantoor en een goede verzekering zijn daarom belangrijk. De betreffende accountant wordt zwaar gestraft, zowel financieel als qua reputatie.

Waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt. En van fouten moet geleerd worden. Ook van de kritiek van de AFM. Het streven naar een foutmarge van 0 mag in sommige sectoren economisch en sociaal verantwoord of zelfs noodzakelijk zijn, dat is het mijn inziens niet in deze sector.

Steeds wordt verwezen naar schandalen in de accountancy. Steeds worden dezelfde namen genoemd. Maar over hoeveel mislukte jaarrekeningcontroles gaat het per jaar? En zet dat getal eens af tegen de vele tienduizenden jaarrekeningen die jaarlijks terecht worden goedgekeurd en de duizenden die worden gecorrigeerd naar aanleiding van opmerkingen van accountants.

De hier beschreven problematiek laat zich niet oplossen in de rechtszaal. Ik herhaal mijn eerder gedane oproep: AFM, ga in overleg met kantoren en met wetenschappers, maar ook met maatschappelijk belanghebbenden c.q. kostendragers.

Wat vindt u van deze opinie?

Reacties

 160

 88

[Spelregels debat](#)

Deel dit artikel

Jaap ten Wolde

Jaap ten Wolde is adviseur integriteit en toezicht. In het verleden was hij controlerend accountant bij KPMG, een aantal jaren verantwoordelijk voor vaktechniek en forensisch accountant. →

[Lees alles van Jaap ten Wolde](#)

GERELATEERD

NIEUWS | 21 juni 2019

AFM over uitspraak CBb: ‘Gifbeker volledig leeggedronken’

Op 18 stelde het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) toezichthouder AFM in het ongelijk in het hoger beroep tegen EY en PwC. Dat leverde het nodige commentaar op in de media. →

MEER OPINIES

Vacatures

Zoek vacatures

Powered by

Finance.nl
De vacaturesite voor financiers

Deloitte.

Deloitte Nederland zoekt een **(Senior) Consultant Commercial Due Diligence** in Amsterdam

Rijksoverheid zoekt een **Senior financial auditor** in Den Haag

Landstede Groep zoekt een **Business controller onderwijseenheden** in Zwolle

Universiteit Leiden, Bestuursbureau zoekt een **Financial Auditor** in Leiden

ALLSAFE Management B.V. zoekt een **Senior Controller** in 's-Graveland

NIEUWS | 18 juni 2019

SRA wil naar toezicht op maat

De SRA wil naar een nieuw toezichtmodel, waarbij zij zelf een wettelijk verankerde rol krijgt. De organisatie presenteert daarvoor een 'Standpunt Toezicht op maat'. →

0 x 0

NIEUWS | 18 juni 2019

Definitieve streep door AFM-boetes EY en PwC

De AFM heeft niet bewezen dat EY en PwC hun zorgplicht hebben verzaakt. Tekortkomingen in individuele dossiers zijn onvoldoende bewijs dat het kantoor tekort is geschoten. De boetes die de toezichthouder oplegde zijn dus niet terecht, aldus het College van Beroep voor het bedrijfsleven. De AFM wil dat de wet wordt aangepast. →

18 x 0

NIEUWS | 14 juni 2019

AFM: dalend gebruik kwaliteitswaarborgen niet-oob-kantoren

Middelgrote en kleine niet-oob-accountantsorganisaties maken steeds minder gebruik van belangrijke kwaliteitswaarborgen bij de uitvoering van wettelijke controles. Dat meldt de Autoriteit Financiële Markten (AFM), op basis van data-analyse. NBA en SRA sporen de betreffende organisaties aan om die trend te keren. →

0 x 0

NIEUWS | 14 juni 2019

'KPMG US bereid te schikken voor 50 miljoen met SEC'

KPMG US staat op het punt een schikking te treffen van 50 miljoen dollar met de Amerikaanse beurswaakhond SEC en enkele andere aanklagers vanwege een schandaal rondom het lekken van informatie over controles van de PCAOB. →

0 x 0

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel op MijnNBA.nl](#).

Aanmelden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

[Home](#)

[Nieuws](#)

[Opinie](#)

[Carrière](#)

[Feiten en cijfers](#)

[Artikelen](#)

THEMA'S

[Aansprakelijkheid](#)

[Arbeidsrecht](#)

[Corporate governance](#)

[Externe verslaggeving](#)

[Fiscaal](#)

[Fraude in praktijk](#)

[Kantoormanagement](#)

[Mkb](#)

[Opleiding](#)

[Privacy](#)

[Samenstellen](#)

[Statistical auditing](#)

[Accountantsdag](#)

[Assurance](#)

[Dag van de Financial](#)

[Financiële instellingen](#)

[Flex-bv](#)

[ICT](#)

[Kwaliteit en toezicht](#)

[Ondernemingsrecht](#)

[Overheid](#)

[Professioneel-kritische instelling](#)

[SBR](#)

[Subsidies](#)

[Arbeidsmarkt](#)

[Beroep met toekomst](#)

[Derivaten](#)

[Financiering](#)

[Fraude en witwassen](#)

[Integrated reporting](#)

[Lerend vermogen](#)

[Onderzoek en wetenschap](#)

[Pensioen](#)

[Publiek belang](#)

[Semi-publieke sector](#)

[Van de Helpdesk](#)

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van cookies op deze site. [NBA.nl](#)

Akkoord